

Lovforslaget sattes til forhandling.

Orla Møller: Det er dyrt at eksperimentere. Det ses tydeligt af dette lovforslag. Både anlægs- og driftsudgifterne til et forsøgsgymnasium anslås til at være 50 pct. højere end for et normalt gymnasium. Det tvinger til at spørge, om man nu også får tilstrækkeligt for pengene. Jeg skal ikke skjule, at jeg er noget i tvivl. Jeg skal begrunde dette ikke blot ved en henvisning til udgifterne, men også til principielle problemer i forbindelse med dette lovforslag.

Jeg kunne være begyndt med at sige: sådan hænger man en gymnasiereform i mælpose. Dette er, hvad der er blevet ud af tidligere store tanker om en regulær gymnasiereform. Allerede i oktober måned kunne Berlingske Aftenavis meddele, at de hovedlinjer for fremtidens gymnasium, som det rådgivende organ for de gymnasiale uddannelser og HF-uddannelserne havde planlagt, ikke ville blive til noget foreløbig. Det er trist, at de nye og gode tanker om større tilvalg i gymnasiet ikke kommer videre.

Så vidt jeg kan læse af ministerens bemærkninger til lovforslaget, er der slået helt bom for videre overvejelser, for det fastslås, at forsøgene skal ske inden for rammerne af gymnasielovens § 21 og ikke drejer sig om forholdet til HF-uddannelsen. Dette sker, til trods for at det udvalg, der har udarbejdet betænkning nr. 542, udtrykkeligt anbefaler, at forsøgscentret får grundlag for videregående forsøg. De forsøg, som kan iværksættes, har altså begrænset værdi, fordi arbejdsområdet er begrænset. Begrænsningen betyder, at gymnasiet ikke ses i forhold til de øvrige undervisningsformer for den samme aldersgruppe. Der er ikke ét ord om, ikke én mulighed for at tage fat på den uddannelsesmæssige integration, som den pågældende uddannelsesdebat er i gang med. Selve eksistensen af en gymnasial uddannelse og et kursus med henblik på højere forberedelseseksamen under samme tag burde ellers gøre det nærliggende at tage fat på disse integrationsproblemer.

De klart formulerede synspunkter om smidige overgange mellem de forskellige former for uddannelse får ikke en chance med den givne målsætning fra ministeren i dette forslag. Nu mangler der blot, at der

kommer et forslag om at betragte lærlingeuddannelserne lige så isoleret, så er håbløsheden med hensyn til en kommende integration af uddannelsen for de 16-19-årige ved at være fuldkommen.

Jeg kan ikke tilbageholde et hjertesuk. Dette lovforslag drejer sig om godt og vel 30 mill. kr. Jeg er overbevist om, at de, der arbejder med lærlingeuddannelsen, og de, der skal have lærlingeuddannelsen, og de, der står i den situation ikke at få særlig stor uddannelse, med stor glæde ville have set, at en regering også havde 30 mill. kr. til eksperimenter på disse områder. Forslaget her låser eksperimenterne så fast til et eksisterende gymnasium, at der tilsyneladende ikke engang er mulighed for at eksperimenter med vort stivnede eksamenssystem.

Yderligere har jeg en anden principiel indvending, som tjener til at stille forslaget i relief. Det tidligere nævnte udvalg, der har afgivet betænkning nr. 542, havde som kommissorium fået for det første at udarbejde en skitse for et forsøgscenter — det er det, som kan gennemføres med det foreliggende forslag — for det andet at tilgodese særlige forudsætninger med hensyn til spørgsmålene vedrørende skoledemokrati. Man kom til det resultat, at man ikke turde gennemføre begge dele i samme forsøgsgymnasium. Det skal dog nok vise sig, at det kan give nogle vanskeligheder ved gennemførelsen af det forsøgsgymnasium, der nu planlægges, hvis der ikke også tages hensyn til de eksperimenter, der skal foretages med elevdemokrati og med samarbejde mellem elever og lærere.

Det værste i denne forbindelse er, at ministeren tilsyneladende totalt har overset, at i betænkning nr. 542 har arbejdsgruppen ikke blot udarbejdet et forslag til et forsøgscenter, men også til en forsøgsskole på linje med dem, der findes i Norge og Sverige. Ikke med ét ord har ministeren vist, at dette forslag eksisterer i betænkningen, eller at han har ønsket om at fremme det. Det havde været muligt at gøre opmærksom på, at man havde til hensigt at tilgodese disse synspunkter ved at sørge for, at det for nylig oprettede frie gymnasium f. eks. fik mulighed for at gennemføre denne del af arbejdsgruppens forslag. Jeg ved godt, at forslaget går ud på, at disse eksperimenter